

2018-08-16
S2018/04504/FST (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att följa upp och utvärdera krisberedskap inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att följa upp och utvärdera socialtjänstens och den kommunala hälso- och sjukvårdens förmåga att hantera krissituationer såsom vid höga temperaturer och vid evakuering. Särskilt sårbara i sådana krissituationer är t.ex. personer som har sitt hem i olika former av boenden inom socialtjänstens verksamhetsområden eller som behöver socialtjänstens insatser för att kunna bo kvar i sina ordinarie boenden.

I uppdraget ingår att sammanställa och analysera de erfarenheter som ansvariga och personal inom socialtjänstens verksamheter har av att hantera krissituationer. Särskild vikt ska läggas vid erfarenheter av hur socialtjänstens beredskapsplaner och evakueringsplaner, eller andra former och arbetssätt vid krissituationer, fungerar och hur arbetet kan utvecklas. I uppdraget ingår även att analysera hur befintliga strukturer för samverkan fungerar i krissituationer mellan socialtjänsten och kommunal hälso- och sjukvård, och andra relevanta aktörer. Uppdraget bör omfatta alla kommuner.

Socialstyrelsen ska under arbetets gång inhämta synpunkter från, och vid behov samverka med, Folkhälsomyndigheten, Länsstyrelserna, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i de delar som bedöms relevanta. Socialstyrelsen ska så långt som möjligt samordna sina kontakter med kommuner med andra myndigheter.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 31 mars 2019. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

I socialtjänstens och den kommunala hälso- och sjukvårdens krisberedskap ingår att förebygga, motstå och hantera krissituationer. Ihållande perioder av värme under sommaren kan orsaka både hälsoproblem och ökad dödlighet. Extrema väderhändelser såsom värmeböljor förväntas enligt SMHI:s klimatscenarier öka i ett förändrat klimat. Värmens negativa effekter på hälsan omfattar ett vitt spektrum från relativt milda symtom såsom uttorkning och nedsatt allmäntillstånd, till mer allvarliga symtom såsom värmeslag och hjärtinfarkt. De negativa hälsoeffekterna av värme uppstår ofta redan samma dag eller en till två dagar efter att höga temperaturer noterats. För särskilt sårbara personer ökar risken för bl.a. uttorkning och värmeslag. Vid en kris kan även personer som vanligtvis klarar sig själva behöva stöd från socialtjänsten. För personer som redan finns i socialtjänstens verksamheter kan det vid en krissituation krävas nya eller mer omfattande insatser.

Det är mot den bakgrunden angeläget att följa upp och utvärdera socialtjänstens och den kommunala hälso- och sjukvårdens förmåga att hantera krissituationer vid värmeböljor. Under sommaren 2018 utfärdades en Klass 2 varning som är den allvarligaste varningsklassen för höga temperaturer av SMHI. Genom fördjupad analys utifrån de erfarenheter som har gjorts under sommaren kan eventuella utvecklingsområden identifieras. Även erfarenheter från andra krissituationer, som t.ex. bränder, översvämningar, störningar i vatten- och elförsörjning, smittspridning med mera, kan vara relevanta att omhänderta inom ramen för uppdraget.

Regeringen har denna dag beslutat kommittédirektiv att utvärdera de operativa räddningsinsatserna i samband med de omfattande skogsbränderna i Gävleborgs, Dalarnas och Jämtlands län sommaren 2018.

Till Folkhälsomyndigheten har denna dag även lämnats uppdrag att göra en översyn av underlag och vägledning som myndigheten har tagit fram i fråga om värmeböljor och deras effekter på hälsa. (Dnr S2018/04502/FS).

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Henrik Ingrid

Kopia till

Statsrådsberedningen
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Socialutskottet
Folkhälsomyndigheten
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Länsstyrelserna
Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)